

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

12 april 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de studie 'Toeristische attracties in Vlaanderen'

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het beleid inzake de Vlaamse toeristische attracties

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de stand van zaken bij de uitvoering van Kustactieplan II en de voorbereiding van Kustactieplan III

Vraag om uitleg van mevrouw Miet Smet tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het 'Groenboek over het beheer van de economische migratie: een EU-aanpak'

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme

Dinsdag 12 april 2005

Waarnemend voorzitter: mevrouw Miet Smet

– *De vragen om uitleg worden gehouden om 14.12 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de studie ‘Toeristische attracties in Vlaanderen’

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het beleid inzake de Vlaamse toeristische attracties

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Sintobin tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de studie ‘Toeristische attracties in Vlaanderen’, en van mevrouw Crevits tot minister Bourgeois, over het beleid inzake de Vlaamse toeristische attracties.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, om een duidelijk, objectief en wetenschappelijk onderbouwd beeld te krijgen van de sociale en economische betekenis van de attracties in Vlaanderen, organiseerde het Steunpunt voor Toerisme en Recreatie van de KU Leuven een grootschalige ‘bezoekers-survey’. Dit onderzoek gebeurde binnen de algemene opdracht die aan het steunpunt is toegekend ten behoeve van de Vlaamse minister van Toerisme en in nauwe samenwerking met de vzw Toeris-

tische Attracties, die zich al 15 jaar inzet voor de promotie van attracties.

Uit dit onderzoek is gebleken dat het afgelopen seizoen 15 miljoen bezoekers langs de kassa van Vlaamse musea, dierentuinen en attractieparken passeerden. Aan het onderzoek namen 162 attracties deel, of 57 percent van het totaal. Tussen mei en oktober werden ruim 23.000 bezoekers ondervraagd. De resultaten geven duidelijk aan dat musea, recreatieparken, monumenten en dierentuinen grote toeristische trekpleisters zijn.

De bezoekers geven aan attractiebezoek jaarlijks 429 miljoen euro uit. In totaal spendeert de Vlaming jaarlijks evenveel geld aan zijn uitstappen – inkom, vervoer, eten en drinken – als aan huishoudtoestellen, computers, speelgoed en sportartikelen. Per persoon geven we gemiddeld 28,6 euro uit tijdens een daguitstap naar een pretpark, dierentuin of museum. Niet alleen de attracties zelf profiteren hiervan, ook de regionale economie pikt zijn graantje mee. Van de 429 miljoen euro wordt 280 miljoen euro buiten de toeristische attractie gespendeerd. Naast de kosten voor inkom en vervoer besteden we tijdens onze uitstapjes het meeste geld – hoe kan het anders – aan eten en drinken. Voor elke euro die wordt besteed in een attractie, wordt nog eens 2 euro besteed buiten de attractie. Van alle buitenlandse bezoekers geven onze noorderburen, die de kroon spannen bij de niet-Vlaamse bezoekers, het meest uit bij een attractiebezoek.

Musea, recreatieparken, monumenten, tuinen, parken en dierentuinen zijn belangrijk voor het sociale leven en de vrijetijdseconomie in Vlaanderen. De studie bevestigt nogmaals hoe belangrijk toerisme en recreatie zijn voor de werkgelegenheid

Sintobin

en economische ontwikkeling. Toerisme is een belangrijke werkgever. In het hoogseizoen zijn er tot 6.000 krachten in de sector actief, daarbuiten zo'n 4.250. Dat kan alleen nog maar groeien.

Naast de positieve resultaten legde het onderzoek ook diverse pijnpunten bloot, waarvan ik de belangrijkste opsom. Het overheidsbeleid voor promotie is onduidelijk en vaag. De toeristische attracties worden te weinig gepromoot en lokale besturen hebben blijkbaar alleen maar aandacht voor hun eigen regio, waardoor er geen coherentie is in het promotiebeleid van de overheid. Toerisme Vlaanderen, de provincies, steden en gemeenten, iedereen werkt op zijn eilandje. Toerisme Vlaanderen mikt vooral op verblijfstoerisme, de provincies en de lokale besturen maken promotie voor hun eigen attractieaanbod. Politieke beleidslijnen en financiële middelen lijken niet op elkaar afgestemd te zijn. Structurele promotie van de Vlaamse toeristische attracties dringt zich dan ook op.

De steeds strengere normen inzake ruimtelijke ordening en leefmilieu zijn voor de toeristische attracties vaak een struikelblok. De regelgeving houdt niet altijd rekening met de specifieke situatie van een toeristische attractie, waardoor de werking ondermijnd of belemmerd wordt in haar groei. De heer De Witte, voorzitter van de vzw Toeristische Attracties en directeur van het attractiepark Bellewaerde, trekt het nut van regelgeving niet in twijfel, maar pleit voor doorgedreven overleg met de verschillende actoren.

Het openbaar vervoer heeft een marginaal aandeel in attractiebezoeken. Liefst 96 percent verkiest zijn wagen boven trein, tram of bus. Naast de attracties zelf moet ook het openbaar vervoer meer aandacht krijgen in de promotiecampagnes van de overheid. Openbaar vervoer richting attracties moet aantrekkelijker gemaakt worden.

Het aantal buitenlanders, grotendeels Nederlanders, in het bezoekersaantal is nog vrij klein en bestaat voornamelijk uit dagjestoeristen. De bestedingen van de Nederlanders liggen hoger dan die van alle andere buitenlandse bezoekers, inclusief Wallonië en Brussel, samen. Verblijfstoerisme verdient absoluut meer aandacht in de promotiecampagnes.

Uit analyse van dit rapport is duidelijk gebleken dat de attracties en de promotie ervan meer aandacht verdienen in het beleid van de minister van Toerisme. Vanuit de vaststelling van de diverse pijnpunten dringen overheidsmaatregelen zich op.

Hoe moet volgens u, mijnheer de minister, het gebrek aan coherentie in het promotiebeleid van de overheid worden aangepakt? Welk beleidsinitiatief hebt u al genomen om dit structurele probleem op te lossen? Moet naast de diverse overheden ook de regionale privé-sector niet nauwer bij het promotiebeleid worden betrokken? Kan een doorgedreven samenwerking hier geen meerwaarde brengen?

De steeds strengere normen inzake ruimtelijke ordening en leefmilieu baren de sector zorgen. Werd hierover al overleg gepleegd met de sector? Welke beleidsinitiatieven terzake kondigt u aan? Hebt u al overleg gepland met de ministers van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu? Moet men volgens u in de betreffende regelgeving rekening houden met de specifieke situatie van een toeristische attractie?

Hebt u contact gehad met minister Van Brempt? Zo ja, welke maatregelen stelde u dan voor aan uw collega? Hoe kan de promotie van het openbaar vervoer in de richting van de attractieparken het best worden aangepakt, hoe ziet u de financiering van deze promotie?

De promotie van onze attracties in het buitenland verdient aparte aandacht. Wat is uw visie hieromtrent? Past die in het algemene promotiebeleid van Vlaanderen in het buitenland, of dringen aparte initiatieven zich op? Welke beleidsinitiatieven mogen we terzake verwachten? Welke buurlanden moeten volgens u prioritair worden 'bewerkt'? Moeten ook Brussel en Wallonië niet extra worden 'bewerkt'?

Bij de voorstelling van het rapport beloofde u om de Vlaamse toeristische attracties beter te promoten. Hoe zult u dat financieren? Werd hiervoor reeds in een budget voorzien?

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de invalshoek van

Crevits

mijn vraag verschilt van die van de heer Sintobin. Enkele weken geleden vond ik een brochure in mijn brievenbus waarin promotie wordt gemaakt voor een aantal toeristische attracties in Vlaanderen en Wallonië, waaronder een paar heel interessante. Ik vroeg me echter onmiddellijk af of elke gemeente de kans heeft gekregen om publiciteit te maken in de brochure.

Ik heb u hierover reeds een schriftelijke vraag gesteld. U antwoordde mij dat de brochure uitgaat van de vzw Toeristische Attracties. Het gaat dus om een privé-initiatief, maar Toerisme Vlaanderen komt voor 75.000 euro tegemoet als steun voor het drukken van de gids. U liet in het antwoord op de schriftelijke vraag weten dat de criteria die door Toerisme Vlaanderen werden gehanteerd om tot ondersteuning van dit privé-initiatief over te gaan, de kostenefficiëntie en de personeelsbezetting zijn. U stelde: 'Op het vlak van promotie ligt de kerntaak van Toerisme Vlaanderen in het buitenland. De toeristische attracties bepalen mee de aantrekkingskracht van Vlaanderen, maar zijn voor een buitenlandse bezoeker niet de aanleiding of het motief voor zijn verblijf. Als werfinstrument voor de buitenlandse toerist is een brochure over toeristische attracties dus weinig zinvol, maar de brochure heeft wel waarde in de informatieverstrekking aan de reeds geïnteresseerde klant.'

Niet alle gemeenten of attracties krijgen de kans om in de gids te verschijnen. In het antwoord op mijn schriftelijke vraag hebt u een aantal criteria opgesomd voor het lidmaatschap van de vzw en dus voor een mogelijke publicatie in de gids. De attractie moet toegankelijk zijn voor individuele bezoekers zonder voorafgaande reservering of verwittiging, moet minstens 5 maanden per jaar gedurende minstens 5 dagen per week en minstens 5 uur per dag geopend zijn, moet op zichzelf belangrijk zijn en moet minstens 10.000 bezoekers per jaar ontvangen.

Naar aanleiding van de vraag van de heer Sintobin heb ik gemerkt dat ook in de studie een aantal attracties onder de loep werden genomen. De gehanteerde criteria zijn veel soepeler, waardoor veel meer attracties aan bod kwamen dan in de brochure.

Mijnheer de minister, vindt u het niet jammer dat niet alle attracties de kans krijgen om promotie te

maken in de brochure waaraan toch voor 75.000 euro aan gemeenschapsmiddelen wordt besteed? Lijkt het u opportuun om een dergelijk privé-initiatief te steunen dat niet aan iedereen dezelfde kansen biedt? Welke initiatieven zult u nemen om alle Vlaamse toeristische attracties te promoten? Welk beleid wenst u hieromtrent te ontwikkelen?

Ik kom zelf uit een kleine, landelijke gemeente die één ongelooflijk mooie toeristische attractie bezit, namelijk het Kasteel van Wijnendale. Die attractie heeft niet de kans gekregen om promotie te maken in de brochure. Kleine gemeenten hebben het financieel al niet zo makkelijk. Hoe staat u tegenover deze situatie? Denkt u niet dat de attracties die reeds veel aantrekkingskracht bezitten nog meer zullen worden gepromoot en nog meer belangstelling zullen krijgen, terwijl de kleine attracties niet aan bod kunnen komen in de brochure omwille van het criterium over de permanente individuele toegankelijkheid?

Deze vragen sluiten niet onmiddellijk aan bij die van de heer Sintobin, maar hebben wel betrekking op hetzelfde beleidsdomein.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, er is de vrijheid van vereniging. De sector van de attracties heeft een van de meest prominente vzw's opgericht waarin de krachten werden gebundeld. Het is geen overheidsinitiatief, maar het klopt dat er af en toe verwarring ontstaat omdat er soms overheidsinitiatieven worden ingeschakeld.

Onze twee gemeentelijke musea zijn lid van die vzw Toeristische Attracties, die op zich geen overheidsinitiatief is. Soms is er dus sprake van een vreemde vermenging. De brochures ontsnappen ook wel eens aan mijn aandacht. Binnen de toeristische sector wordt er niet altijd even efficiënt gehandeld wat promotie betreft. Enige omkadering zou nuttig zijn. Anderzijds betwijfel ik of u al die initiatieven kunt bevoogden. Er is nu eenmaal de vrijheid van vereniging, waardoor een bundeling onder een bepaalde noemer niet kan worden verhinderd. Iets anders is natuurlijk het subsidiebeleid.

Ik heb geen fundamentele kritiek op die vzw, maar de zaken liggen anders als die vzw jaarrapporten uitbrengt met daarin bepaalde wensen. In

Loones

uw antwoord zou u uw hele beleidsnota kunnen herhalen. Ik beperk me echter tot de vaststelling dat een minister van Toerisme in regio's als de kust, waar toerisme vrijwel de enige economische factor is en alles dus draait om toerisme, een coördinerende rol moet vervullen ten opzichte van alle andere beleidsdomeinen. Er zou een soort toerisme-effectrapportage moeten zijn voor alles wat wordt gedaan aan de Vlaamse kust. Ik koester sympathie voor deze vzw, maar Toerisme Vlaanderen zou misschien moeten trachten deze vzw wat in te bedden in het eenvormige productmanagement waarover uw beleidsnota het heeft.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Bij opsommingen is er sprake van het maken van een keuze van wat al dan niet wordt opgenomen. Desondanks ben ik heel tevreden over het feit dat ons eigen schitterende museum, het Bakkerijmuseum van Veurne, in zijn volle glorie aan bod komt in de brochure. Dat is een pluspunt van die brochure.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, de toeristische promotie, en dus ook de promotie van toeristische attracties, is, wat de publieke sector betreft, verspreid over verschillende overheden: de gemeenten, de provincies en de Vlaamse overheid.

Er is geen band van hiërarchie tussen die overheden – veel mensen hier zouden zich trouwens verzetten tegen het invoeren van een dergelijke hiërarchie. Dat belet niet dat er wordt samengewerkt en er zoveel mogelijk overleg moet worden gepleegd. Er kan dus niet worden beweerd dat er geen coherentie zou zijn of dat er in het wilde weg zou worden gepromoot. In het kerntakendebat is een taakverdeling afgesproken tussen de diverse overheden. We zijn volop bezig met het doorvoeren daarvan.

Toerisme Vlaanderen levert een bijdrage terzake. Ik geef enkele voorbeelden. Toerisme Vlaanderen promoot al jarenlang het maken van toeristisch-strategische plannen van lokale overheden – zoals die van regio's en gemeenten – en zorgt voor een

zekere coherentie door daarvoor middelen ter beschikking te stellen. Door het op elkaar afstemmen van die strategische plannen vermijden we natuurlijk ook een gebrek aan coherentie. Toerisme Vlaanderen zorgt ook voor promotieplatformen, waar andere overheden en de privé-sector aan kunnen deelnemen. Zo zorgen we voor een grotere samenhang. Ik denk aan de zeer succesvolle binnenlandcampagne Vlaanderen Vakantieland, samen met de provincies. Ik denk aan de consumentencampagne in Nederland, met steden, provincies en de Nederlandse reisindustrie. Ik denk aan de deelname aan buitenlandse vakbeurzen. Ik denk aan het Flanders Travel Forum, dat specifiek gericht is op de buitenlandse inkopers van de reisindustrie. Ik denk aan de specifieke promotie bij autocarbedrijven en verenigingen in alle buurlanden. Dit alles komt ook de attracties ten goede.

Gesprekken die ik heb gevoerd met de vzw Toeristische Attracties, de beroepsfederatie van de toeristische attracties in Vlaanderen, leren me dat de leden ervan inderdaad het gevoel hebben inzake overheidspromotie wat tussen wal en schip te zitten. Dat betekent niet dat de toeristische overheden die attracties niet mee promoten. Misschien moeten we terzake echter tot een betere afstemming komen. Onder meer op 1 maart heb ik gesprekken gevoerd met de federatie. Op 26 april heb ik een coördinerend gesprek gepland met de vzw, de provinciale toeristische federaties en Toerisme Vlaanderen. Het is de bedoeling tot een zo goed mogelijke afstemming te komen.

Wat de participatie van Toerisme Vlaanderen betreft, verwijs ik naar de gemeenschappelijke promotie van de toeristische attracties bij, bijvoorbeeld, de productie en verspreiding van de Gids Toeristische Attracties en Musea. Het betreft hier een samenwerking tussen de publieke en de privé-sector.

In het gesprek dat gepland is voor het einde van deze maand verwacht ik van de vzw een inventaris van de concrete problemen in hun sector. Op basis daarvan kan ik overleggen met de diverse leden van de Vlaamse Regering. Ik ben er vragende partij voor dat bij het totstandkomen of de handhaving van de regelgeving, rekening zou worden gehouden met de specifieke eigenheid van die toeristische attracties. Dan denk ik aan de problematiek van de – vaak broodnodige – uitbreiding

Bourgeois

en de afstemming met de natuur, maar ook aan de inbreiding van die parken. Ze kampen immers vaak met problemen inzake ruimtelijke ordening en leefmilieu binnen hun eigen gebied. Nieuwe attracties bouwen kan vaak op allerlei problemen stuiten, die het zeer moeilijk of vaak onmogelijk maken om bijkomende investeringen te doen.

Ik heb het initiatief genomen om vanuit het oogpunt van toerisme en recreatie met de voorbereiding te beginnen van het nieuwe Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Deze invalshoek is immers te veel buiten het blikveld gebleven bij onze ruimtelijke structuurplanning. Hoe meer ik in contact kom met kustburgemeesters, mensen van toeristische attracties of andere toeristische actoren, hoe meer ik ervan overtuigd ben dat we ook rekening moeten houden met die invalshoek vanaf het begin van het planningsproces.

Toerisme Vlaanderen zal eerstdaags een studieopdracht lanceren onder de noemer RuiTer, Ruimte voor Toerisme en Recreatie. De kern van dat project is het bepalen van het ruimtelijk wensbeeld voor toerisme en recreatie, het inschatten en in kaart brengen van de toekomstige ruimtebehoefte voor toerisme en recreatie in Vlaanderen en het formuleren van aanbevelingen inzake ruimtelijk beleid. Ik denk bijvoorbeeld aan het plattelands-toerisme dat vaak aankijkt tegen regelgeving die de ontwikkeling afremt. Landbouwers die boerderijtoerisme als neven- of hoofdberoep willen uitvoeren, botsen op beperkende bepalingen. Ik wil dat de ruimte voor toerisme en recreatie een element wordt in het ruimtelijk beleid.

Het onderzoek van het Steunpunt Toerisme en Recreatie leert dat er sprake is van een té dominant gebruik van de auto, zelfs voor de stedelijke attracties. 72 percent van de attracties liggen in stedelijk gebied, voornamelijk de musea. Het té dominante gebruik van de wagen is in absolute termen vast te stellen bij de attractieparken die qua publieksbeweging ronduit de grote slokken in de attractiewereld zijn, waar 96 percent van de bezoekers met de wagen komt. Ik neem me voor om met nog meer nadruk aan de bel te trekken voor een familie- en gezinsvriendelijke ontsluiting van de toeristische attracties door het openbaar vervoer, namelijk bij De Lijn en de NMBS.

In eerste instantie moet aan het verhogen van de perceptie van bereikbaarheid worden gewerkt. In een stedelijke context is veelal de nodige infrastructuur aanwezig en goed tot heel goed, maar de bezoeker moet nog worden overtuigd van de meerwaarde van het gebruik van het openbaar vervoer. In landelijke gebieden vergt dit een analyse van de middelen die nodig zijn voor een degelijke ontsluiting.

Ik wil ook nog wijzen op de noodzaak van inspanningen voor grotere reisgezelschappen. De cijfers zijn duidelijk: vanaf 3 personen kiest maar liefst 80 percent van de mensen voor de auto. Minister Van Brempt weet dat ik vragende partij ben voor overleg dienaangaande. Ik heb haar geschreven op 15 maart. Het dossier wordt momenteel op haar kabinet verder voorbereid.

Naast het openbaar vervoer wil ik ook aandacht besteden aan de mogelijkheden die de privé-touringcarbedrijven op dit vlak bieden. Zo wacht ik op enkele concrete voorstellen van de FBAA, de beroepsfederatie van de Autobus- en Autocarondernemers en van Reisorganisatoren.

De toeristische attracties bepalen mee de attractiviteit van onze bestemming, maar zijn daarbij niet de enige factor. Als u een citytrip naar Bilbao plant, is het erg waarschijnlijk dat de aanwezigheid van het Guggenheimmuseum een grote rol speelt in uw beslissing. Als u naar Londen, Parijs of Barcelona gaat, zal de stad als 'geheelaanbod' wellicht doorslaggevend zijn dan de rol van de individuele attracties. Dat geldt ook voor de bestemming Vlaanderen: prijsniveau, kwaliteit, bereikbaarheid, imago van de bestemming, kwaliteit van de dienstverlening, het speelt allemaal een rol in de aantrekkelijkheid van een bezoek. Als we efficiënt en effectief willen werken, dan moet de promotie van de attracties passen in het algemene promotiebeleid van Vlaanderen. We kunnen in het buitenland moeilijk individuele attracties promoten, want dat zou weinig zin hebben.

De belangrijkste buitenlandse markten voor Vlaanderen zijn onze buurlanden, met Nederland op kop. Dat bleek ook uit de cijfers van het onderzoek van het Steunpunt Toerisme en Recreatie. De bewerking van de binnenlandse markt loopt via de gemeenschappelijke campagnes van de provincies en van Toerisme Vlaanderen. Toe-

Bourgeois

risme Vlaanderen meldt me dat uit marktonderzoek is gebleken dat Brussel en Wallonië op basis van nabijheid wel interessant zijn, maar op basis van 'koopkracht' minder interessant zijn dan de buurlanden.

Ik verwijs nogmaals naar het overleg met Toerisme Vlaanderen, de provinciale toeristische federaties en de vzw Toeristische Attracties. Mijn engagement om tot betere promotie te komen, blijft bestaan. Of dat betekent dat er extra centen op tafel komen, is een vraag die nu geen antwoord hoeft te krijgen.

Daarmee kom ik bij de vragen van mevrouw Crevits. De gids Toeristische Attracties behandelt geen individuele gemeenten, maar toeristische attracties. Alle attracties die beantwoorden aan de criteria van de vzw Toeristische Attracties en die willen toetreden, kunnen een publicatie inlassen.

Deze criteria zijn duidelijk toeristische criteria. U hebt er een aantal opgesomd. Ze zijn terug te vinden in artikel 8 van de statuten van de vzw. Eén criterium is kwantitatief: de attractie moet minstens tienduizend bezoekers per jaar tellen. We zouden kunnen zeggen dat de kwestie van de kip en het ei hier een rol speelt. Er zijn ook speciale criteria voor nieuwe attracties en musea. Er is een inlooperperiode zodat ook kleinere en nieuwe initiatieven in aanmerking komen.

Eigenlijk kunnen dus alle toeristische attracties met een voldoende relevantie in de gids komen. Uw vraag of alle gemeenten de kans moeten krijgen om met hun toeristische attracties in de gids te verschijnen, doet – gezien het concept van de brochure – eigenlijk niet terzake.

In antwoord op uw schriftelijke vraag van 9 februari heb ik u meegedeeld dat de steun van Toerisme Vlaanderen géén arbitraire steun is aan eender welk privé-initiatief, maar dat het gaat om een duidelijke keuze omwille van efficiënte promotie met een beperkte inzet van middelen.

U kunt de brochure Toeristische Attracties en Musea eigenlijk zien als een vorm van publiek-private samenwerking. Er is slechts één overkoepelende organisatie: de vzw Toeristische Attracties.

Toerisme Vlaanderen ondersteunt de promotie zodat die zo efficiënt mogelijk gebeurt.

U hebt een punt, mevrouw Crevits, indien zou blijken dat toeristisch relevante attracties niet opgenomen raken in de genoemde gids. Het is natuurlijk de taak van elke beroepsfederatie – deze of andere – om zoveel mogelijk leden te werven en deze leden door de aangeboden dienstverlening te overtuigen. De overheid moet hier geen taak vervullen.

Ik stel vast dat op het specifieke attractiedomein de vzw Toeristische Attracties voor de overheid thans de enige aan te spreken speler is. Dit geeft de vzw echter geen exclusieve claim op samenwerking met de overheid. De beroepsfederatie moet voortdurend haar representativiteit voor de sector aantonen, en de beroepsfederatie én Toerisme Vlaanderen – bij uitbreiding ook de provinciale toeristische federaties – moeten zich vinden in een gemeenschappelijke aanpak van het promotiebeleid. Ik wil beide punten ter discussie brengen op het overleg dat binnenkort plaatsvindt.

Voor uw tweede vraag verwijs ik naar het uitgebreide antwoord dat ik daarnet gaf op de vraag van de heer Sintobin. Ik verwijs nogmaals naar mijn initiatief om de vzw Toeristische Attracties, de provinciale toeristische federaties en Toerisme Vlaanderen rond de tafel te brengen. Dit gesprek vindt nog deze maand plaats op 26 april. Zoals gezegd is de samenwerking op het vlak van promotie tussen de verschillende overheden en de vzw Toeristische Attracties een van de agendapunten.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik dank u voor uw uitgebreid antwoord, mijnheer de minister. Ik noteer dat u bereid bent om de regelgeving opnieuw te bekijken en om met de minister van Mobiliteit te praten. Ik wacht met interesse het resultaat van het overleg van eind deze maand af.

De heer Boerjan, gedelegeerd bestuurder van Westtoer, had forse kritiek op de studie. Ik hoorde dat hij u daarover een brief zou schrijven. Hebt u die brief ontvangen? Zo ja, wat is uw reactie? Zo nee, dan wil ik zijn kritiek graag aanbrengen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb van de heer Boerjan geen brief ontvangen. Hij zit op 26 april mee aan de tafel, net als de heer Cabus, verantwoordelijk voor de studie. Ik zal zijn kritiek dan wel horen.

De heer Stefaan Sintobin: Mag ik dan de kritiek brengen die de heer Boerjan formuleerde op de raad van bestuur van Westtoer? Hij had zware kritiek op de methodologie van de studie, met name op de gebruikte steekproeftechniek. Hij had ook kritiek op de berekening van het uitwaaiings-effect.

Bovendien vond hij – en dat sluit aan op het betoog van mevrouw Crevits – dat marketingtechnisch gezien marketingcampagnes van toeristische attracties op Vlaams niveau geen zin hebben gezien het heterogene karakter van de Vlaamse attracties. De brochuregids van de vzw Toeristische Attracties waar Toerisme Vlaanderen 74.000 euro in pompte, komt enkel ten goede aan de grote attractieparken. De gids zelf is in de rapportstudie niet geëvalueerd. Volgens de gedelegeerd bestuurder worden de financiële middelen niet allemaal even efficiënt ingezet. De grote attracties hebben zelf zeer grote budgetten voor marketing die de input van de overheid ver overtreffen.

Tot slot: de kleine attracties hebben er alle belang bij dat ze zich integreren in de marketing op stedelijk of regionaal vlak en als homogene cluster samenwerken, bijvoorbeeld voor de musea in Brussel. Westtoer wil dat de Vlaamse overheid samenwerkingsverbanden stimuleert tussen gelijkvormige en/of gelijksoortige attracties die regiogebonden zijn, bijvoorbeeld attracties aan de kust.

Dat is in een notendop de kritiek van de heer Boerjan. Ik weet niet of u hier vandaag al op kunt reageren, of dat u het overleg van eind deze maand wil afwachten.

Minister Geert Bourgeois: Het steunpunt is zoals alle andere steunpunten sinds jaar en dag een beleidsinstrument van de Vlaamse overheid. Als de heer Boerjan de methodiek in vraag wil stellen, kan hij dat doen op 26 april. Ik ga me daar nu niet over uitspreken.

We krijgen op bestuurlijk vlak evenzeer studies van steunpunten. Er zijn zeer veel steunpunten. Er

zijn universitaire samenwerkingsverbanden die het beleid ondersteunen. Ik laat de efficiëntie van de werkwijze vandaag in het midden. Ik kan alleen maar zeggen dat de onderzoekers wetenschappers zijn. Het staat de heer Boerjan vrij om kritiek te leveren. Ik heb gehoord dat hij in de raad van bestuur beleidssuggesties gedaan zou hebben. We zullen dat bespreken. Het is goed mogelijk dat het zinvol is om kleine attracties mee te promoten binnen de stedelijke promotiecampagnes. Dat sluit aan bij mijn oorspronkelijk antwoord. De promotie van individuele attracties in het buitenland slaat nergens op. Niemand komt vanuit het buitenland naar Antwerpen omwille van de zoo, maar wel voor Antwerpen als geheel. We komen samen op 26 april om de promoties op de diverse niveaus op elkaar af te stemmen.

Ik kan nu niet reageren op de woorden van de heer Boerjan omdat ze niet rechtstreeks tot mij gericht zijn. U maakt zijn kritiek overigens niet tot de uwe. U leest hem enkel voor.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de minister, ik ben blij dat u mijn suggesties meeneemt naar het overleg.

Is het zinvol zo'n brochure te maken met zo'n verscheidenheid aan attracties? Ik heb op zich geen probleem met het aantal attracties dat de brochure behandelt. Ik maak me wel zorgen over de mentaliteit om enkel attracties op te nemen of lid te maken van de vzw, die aan heel strikte voorwaarden voldoen. De lat ligt zeer hoog. In de studie van het steunpunt ligt de lat heel wat lager. Daar wordt gewezen op het belang van een zo breed mogelijke formulering van het begrip attractie zodat in de promotie ook de kleintjes aan bod kunnen komen. Dat staat volgens mij haaks op deze brochure. De kleinere attracties, die al minder of niet worden gesubsidieerd, vallen weer uit de boot. Voor het buitenland is de gids misschien niet zo interessant, maar voor de Vlaamse gezinnen is het een nuttig instrument. Ook bij mij thuis werd de brochure uitvoerig bestudeerd. Misschien moeten we onze focus verplaatsen. Ik hoop dat u de vzw kunt overtuigen om de lat lager te leggen zodat het aanbod groter wordt.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Het steunpunt is vertrokken van de internationale wetenschappelijke definitie. We hebben hier een privé-vereniging met haar eigen statuten en criteria. De subsidies aan deze vzw zijn historisch gegroeid. We kunnen ons daar vragen bij stellen. We kunnen dit afwijzen. Aan de andere kant heeft de overheid weinig andere mogelijkheden om de attracties te helpen promoten. U hebt blijkbaar niet de meest recente brochure. Ik heb hier de editie 2005. Misschien ziet die er al anders uit. Ik zal dit punt hoe dan ook bespreken met de vzw.

Als ik de kritiek van de heer Boerjan hoor, pleit hij er ook voor om de kleinere attracties niet op dezelfde manier te promoten maar mee op te nemen in de promotie van de steden. Dat is voorwerp van gesprek eind deze maand. Dit is misschien niet zo evident. Er zijn weinig alternatieven. We kunnen moeilijk om de vzw heen, dit is de enige representatieve vereniging. Dit is de enige manier om de parken binnenlands te gaan promoten op een oplage van 1,3 miljoen.

Ik zal dat met hen bespreken. De overheidstoelage vormt slechts een klein deel van het budget.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de stand van zaken bij de uitvoering van Kustactieplan II en de voorbereiding van Kustactieplan III

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Loones tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de stand van zaken bij de uitvoering van Kustactieplan II en de voorbereiding van Kustactieplan III.

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, alles moet met de geschikte middelen worden gepromoot. Ik beveel aan mevrouw Crevits en haar gezin de lectuur aan van het boek Westhoekweetjes. Daar staat zelfs het kleinste cafeetje in en het levert prachtige uitstappen op.

Het Visserijmuseum is nummer 1. De couleur locale vindt u volop in de kleinere brochures.

De regio die het meest aandacht verdient in Vlaanderen – en dat is ook de mening van de Vlaamse Regering –, is de kust. Dat is onze topregio inzake toerisme. Er komt nu voor de derde keer op rij een Kustactieplan voor een periode van 5 jaar, met daaraan gekoppeld de nodige middelen. U bent de minister van Toerisme die op twee stoelen zit. U voert het Kustactieplan II van de vorige regering uit en u bereidt een derde plan voor.

Het moment is gekomen om u om een overkoepelend overzicht te vragen. De rekeningen van de vorige regering moeten neerliggen en de nieuwe plannen moeten gerijpt zijn. Ik hoor nogal eens wat scepticisme opborrelen over de verdere uitvoering van dat Kustactieplan II. Ik heb nog altijd geen zicht op de nog uit te voeren verbintenissen. Ik wil geen fundamentele kritiek uiten. Het is niet mogelijk om elk plan volledig af te werken binnen één legislatuur. Ik zou deze vraag ook stellen indien de minister van Toerisme nog steeds dezelfde was. Wat zijn de financiële verbintenissen die de vorige minister aanging? Welke projecten voor welke bedragen lopen er nog?

We hebben enkele weken geleden de start meege maakt van Uitblazen Oostende. Dat is een prachtig project, maar het is er maar één en het zal dus wellicht niet worden betwist. Als de lijst ook het wereldkampioenschap cyclocross en dergelijke bevat, dan kunnen we onze wenkbrauwen al wat meer fronsen.

Mijnheer de minister, het zou nuttig zijn om naast het financiële overzicht, ook een evaluatie te krijgen van het eerste en het tweede Kustactieplan. Bij mijn weten werd hiertoe echter geen structuur of organisatie opgericht. Het zou goed zijn om op een wetenschappelijke wijze te onderzoeken welke impact de plannen hebben gehad. We merken zo de vernieuwing van de infrastructuur en een samenbundeling van krachten vanuit de gemeenten op, maar een wetenschappelijke studie zou nuttig zijn.

Ik heb nog een vraagje over Beaufort 2003. De aanleiding van mijn vraag was een samenkomst in Oostende van kustpolitici. Sinds enige tijd wordt een werkvergadering georganiseerd, maar er

Loones

bestaat geen echt overleg over toerisme tussen de kustgemeenten. Uw bevraging van de kustburgemeesters heeft aanleiding gegeven tot een bijeenkomst van de gemeentelijke beleidsverantwoordelijken voor toerisme op 24 februari. Ze hebben zich toen gebogen over het project dat bekend staat als Beaufort 2006. De beleidsverantwoordelijken scharen zich achter de grote, overkoepelende projecten, maar het mogen er niet te veel zijn. Uit de discussie blijkt dus dat de kustgemeenten geen nood of behoefte hebben aan een overaanbod van te groots opgevatte projecten. Eén totaalproject om de 3 jaar volstaat, want anders dreigt een niveauperlagening te ontstaan. Beaufort 2003 vormt op dit ogenblik wel degelijk een discussiepunt aan de kust. Het zou interessant zijn om de huidige stand van zaken te kennen.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken bij de voorbereiding van het derde Kustactieplan? We weten dat er consultaties zijn geweest, zowel van de burgemeesters, van Westtoer als van de actoren. Sindsdien is het stil geworden en ik vermoed dat de beleidsvoorbereiding volop aan de gang is. We vernemen dat het plan nu door de regering zal worden besproken. We zouden het nuttig vinden om de stand van zaken te kennen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit me graag aan bij de drie vragen van de heer Loones. Ik ben vooral benieuwd naar het antwoord op de vraag welke projecten er nog lopen, wat het financiële plaatje daarbij is en wat de implicaties ervan zijn tijdens deze legislatuur.

Ik kijk ook uit naar de antwoorden over Beaufort 2003. Wordt het project voortgezet in de vorm van een triënnale, of klopt het dat het een vijfjaarlijks project zou worden? Wordt in middelen voor het project voorzien in het nieuwe Kustactieplan? Wordt overleg gepleegd met collega-ministers, onder wie de minister van Cultuur? Hebt u enig idee wanneer een beslissing zal worden genomen? Voor de organisatoren is dat immers belangrijk omwille van de organisatie, maar ook omwille van de internationale promotie, want die moet tijdig gebeuren.

Staat u positief tegenover de opname van het project in het derde Kustactieplan? Er werden reeds studies uitgevoerd naar de economische impact en de return. Sommigen stellen dat de cijfers in vraag kunnen worden gesteld, maar we kunnen er niet omheen dat het project voor de internationale marketing van de kust en van Vlaanderen positief was.

Er werd ook een vraag gesteld over de projecten voor het tweede Kustactieplan. Tijdens een van de vorige commissievergaderingen stelde u dat er een oproep zou komen om projecten in te dienen. Wat is de stand van zaken?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, tijdens de vorige regeerperiode werd, onder coördinatie van mijn voorganger, minister Landuyt, het tweede Kustactieplan, 2000-2004, uitgewerkt. De basis ervan waren het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2000 en het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2000.

Ik zal straks een overzichtstabel aan het commissiesecretariaat bezorgen. In die overzichtstabel staan het verloop van de projecten, de uitbetalingen en de vooruitzichten terzake. De vooruitzichten moeten met de nodige omzichtigheid worden gelezen, aangezien de uitbetaling afhankelijk is van de vooruitgang van de projecten en van diverse reglementaire bepalingen. Soms is er vertraging in de betaling omdat het project zelf onvoldoende vooruitgang heeft geboekt. De gegevens op de tabel geven de toestand weer op 1 april 2005.

Ik geef u enkele opmerkingen in functie van de technische interpretatie van de tabellen en schema's. De betaalkalenders zijn opgesteld op 29 maart 2005. Ze bevatten de toestand van de betalingen zoals die op 1 april 2005 zou zijn. Betalingen tussen 29 maart en 1 april worden beschouwd als betaald. Verantwoordingsstukken voor dossiers die mogelijk tussen 29 maart en 1 april worden ontvangen, worden beschouwd als niet ontvangen, want dat was de toestand op 29 maart.

De tabel met het overzicht van alle projecten voor het tweede Kustactieplan geeft aan welke dos-

Bourgeois

siers behandeld werden onder de vorige regering en welke onder de huidige. De dossiers die volledig werden afgehandeld voor 31 juli 2004 worden beschouwd als zijnde afgehandeld door de vorige regering. Dossiers waarvoor na 1 augustus 2004 actie werd ondernomen, vallen onder de bevoegdheid van de huidige regering.

De tabel deelt alle dossiers van het tweede Kustactieplan in drie categorieën in: lopende dossiers, dossiers die werden afgesloten na de regeringwissel en dossiers die werden afgesloten vóór de regeringwissel.

Voor het criterium 'afhandeling' wordt gekeken naar het ogenblik van het doorsturen van het dossier naar het Rekenhof, en niet naar het ogenblik van betaling. Dossiers die begin 2004 werden goedgekeurd, maar die omwille van de begrotingsrichtlijn pas eind 2004 werden verstuurd, vallen onder de bevoegdheid van de huidige regering. Hetzelfde geldt voor dossiers die reeds in 2004 werden goedgekeurd, maar waarvan de terugvordering pas in 2005 zal gebeuren. De tabel bevat per project het totaal van de toegekende subsidie. Dat is niet noodzakelijk het uitbetaalde of nog te betalen bedrag.

We doen enkele vaststellingen. Zoals de heer Loones opmerkt, zijn er inderdaad lopende verbintenissen uit het tweede Kustactieplan die door de huidige Vlaamse Regering worden uitgevoerd. Ik verwijs daarvoor naar de tabel 'overzicht projecten'. U zult merken dat op 1 april 2005 precies 15 projecten als 'beëindigd' mochten worden gekwalificeerd en dat precies 25 projecten nog – zij het in verschillende vorm – als 'lopend' moeten worden gekwalificeerd.

Vorig jaar liepen, mede door een aantal begrotingsingrepen van de vorige Vlaamse Regering, het uitbetalingsschema dat werd gewaarborgd door de opeenvolgende ministeriële besluiten van mijn voorganger en de uitbetalingsmogelijkheden door de uitbetalende administratie sterk uiteen. Voor de startende Vlaamse Regering was er op dit terrein sprake van een impliciete schuld. Het regime van de uitbetalingen moest dan ook noodgedwongen worden vertraagd.

Deze uitbetalingsachterstand is vandaag groten-deels weggewerkt, omdat er eind 2004 meer kre-

dieten werden vrijgemaakt, namelijk 568.000 euro. Concreet betekent dit dat alle facturen die voor eind 2004 aan de administratie werden bezorgd, vandaag ook zijn betaald.

Voor 2005 werd een ordonnanceringskrediet vastgelegd van 3.700.000 euro voor de uitbetaling van de projecten van het vorige Kustactieplan en voor de opstart van het nieuwe Kustactieplan, werkjaar 1 in 2005, samen.

Het verzekeren van de correcte uitbetaling van de engagementen van het tweede Kustactieplan is mijn blijvende zorg. Bij het doornemen van de uitbetalingskalenders zult u merken dat terzake engagementen lopen tot in 2008. Een aantal projecten worden immers ook gespreid over een langere periode.

Via het tweede Kustactieplan werd er beslist tot een subsidie van 743.680,57 euro aan het project Beaufort 2003. Volgens mijn informatie bedroeg de totale investeringsraming van Beaufort 2003 5.307.200,19 euro. Voor meer informatie over het volledige en gedetailleerde in- en uitgavenbudget van Beaufort 2003, verwijs ik naar de organiserende vereniging, vzw Ku(n)st.

Mijnheer Loones, voor de rest van het antwoord hierover, verwijs ik naar het antwoord dat ik in deze commissie op 22 februari gaf op een vraag van de heer Caron. Ik beklemtoon dat de Vlaamse kust een bredere beleving moet bieden dan de lokroep van 'zon, zee en zand'. Cultuur en natuur helpen de belevingswaarde van het kusttoerisme vanzelfsprekend fors omhoog. Het blijft alleen de vraag of het ook de rol is van het toerismebeleid om op te treden als quasi exclusief producent van bijvoorbeeld cultuurevenementen.

Ik kan u nogmaals bevestigen dat ik, mits een positieve evaluatie van het nieuwe Beaufort-project op eerder genoemde criteria, een nieuwe editie van Beaufort niet ongenegen ben.

Wat betreft de participatie van Beaufort binnen het nieuwe Kustactieplan wil ik verwijzen naar het besluit van de Vlaamse Regering omtrent het derde Kustactieplan. Dat besluit is in opmaak. Ik vertel er straks meer over. Het zal een onafhankelijke jury zijn die oordeelt over de kwaliteit van de ingediende projectvoorstellen. Ik herhaal dat ik helemaal niet negatief sta tegenover het project. Ik verneem dat er ook interesse voor meefinan-

Bourgeois

ciering zou bestaan vanuit Cultuur en op federaal vlak via de Lotto. De jurering zal gebeuren in de loop van oktober.

In functie van een eerste voorbereiding van het nieuwe Kustactieplan nam ik het initiatief voor een uitgebreide concertatieronde met de betrokken toeristische partners. Dit leidde tot een aantal gesprekken over de evaluatie en de toekomst van het Kustactieplan. Ik voerde gesprekken met het directieteam van Westtoer, met de kustburgemeesters, met de vertegenwoordigers van de private toeristische actoren en met het IVA Toerisme Vlaanderen.

Het ontwerp van derde Kustactieplan staat komende vrijdag op de agenda van de Vlaamse Regering. Dit ontwerp bevat zowel een inhoudelijk toetsingskader voor de projecten van het derde Kustactieplan als een uitgebreid voorstel tot bijsturing van de te volgen werkmethode.

Het programmadecreet van 24 december 2004 bepaalt dat, binnen de perken van de goedgekeurde kredieten ten laste van de begrotingen 2005 tot en met 2009, subsidies kunnen worden toegekend aan projecten die het toeristische imago en de waarde van de kust bevorderen. Deze grondslag voor het derde Kustactieplan vergt, naar analogie met het tweede Kustactieplan, een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering. Het programmadecreet van 24 december 2004 geeft als richtsnoer aan: 'De Vlaamse Regering bepaalt de selectiecriteria om de projecten te selecteren en de beschikbare middelen te verdelen, de wijze waarop de rechthebbenden worden aangeduid en waarop de subsidies worden verdeeld, evenals de voorwaarden inzake toekenning en uitbetaling ervan.' Het doel van voornoemd ontwerp van besluit is hieraan invulling te geven. Ik ben graag bereid om u op een volgende commissiezitting tekst en uitleg te geven bij de beslissing die de regering eerst-daags neemt.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik zal de tabel met lopende projecten met veel aandacht bekijken. Hopelijk blijkt daaruit niet dat een wereldkampioenschap in Hoogdele ter promotie van de kust moet dienen. Het gaat in elk geval om heel veel lopende uitgaven voor vorige

verbintenissen. Ik weet niet of de bedragen buitenmatig zijn, maar ze lijken me toch bijzonder hoog.

De vragen over Beaufort zullen wellicht nog dikwijls worden gesteld. De heer Verstreken merkte terecht op dat het belangrijk is om de beslissingen te kennen omwille van de promotieacties. Twee jaar zijn vlug om in een promotiebeleid.

Het belang van het project is erg groot. Het totale budget voor het project bedraagt 5.307.000 euro. Daar staat 2.000.000 tegenover voor het volledige Kustactieplan. Er wordt dus heel wat geld in dat ene evenement gestopt. Uiteraard is het van groot belang en zijn wij erg geïnteresseerd in het vervolg.

Ik ben een weekje te vroeg met mijn laatste vraag. Ongetwijfeld zullen we na het nemen van een besluit van de Vlaamse Regering, kennis kunnen nemen van het stramien. U vertelde reeds dat er een jury is. Ik hoop dat er een soort beoordelingsgroep komt en ik verwijs daarvoor naar het managementcomité dat bestaat voor Europese subsidiëringen, waarbij er sprake was van een participatie van de plaatselijke toeristische beleidsverantwoordelijken. Het beleid moet immers mee worden uitgevoerd door de tien kustgemeenten. Het is essentieel dat wordt gezocht naar een blijvend partnerschap, al begrijp ik dat er nood is aan een overkoepelend geheel zodat we niet vervallen in particularisme. We wachten met belangstelling op het resultaat van de regeringsvergadering die vrijdag plaatsvindt.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Loones, ik wil nog even corrigeren dat het wereldkampioenschap in Hoogdele een engagement is van Toerisme Vlaanderen, maar dat het niet onder het Kustactieplan valt.

Voor Beaufort en het Kustactieplan zal er inderdaad een stuurgroep komen met publieke actoren zoals Toerisme Vlaanderen, de provincie, de kustgemeenten en de privé-actoren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.13 uur.*

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 15.54 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Miet Smet tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het ‘Groenboek over het beheer van de economische migratie: een EU-aanpak’

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Smet tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het ‘Groenboek over het beheer van de economische migratie: een EU-aanpak’.

Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de minister, aan de lidstaten werd gevraagd voor 15 april te reageren op de vragen die in het Groenboek over het beheer van de economische migratie worden gesteld. Dat betekent dat waarschijnlijk op de Raad Justitie van 14 april een Belgisch standpunt moet worden ingebracht.

In de toekomst zullen nogal wat bevoegdheden naar Vlaanderen worden overgeheveld. Het migratieprobleem leeft ook zeer sterk in Vlaanderen. Dit gegeven zijnde, stel ik mij de vraag of de Vlaamse Regering, als regionale autoriteit, afzonderlijk zal deelnemen aan de Europese raadplegingsprocedure? Wat zijn desgevallend de hoofdlijnen van het Vlaamse antwoord?

In welke mate hebben we met andere woorden vanuit Vlaanderen een antwoord gegeven op de tientallen vragen die in het groenboek worden gesteld, en in hoeverre hebben we deze overgebracht naar het federale niveau dat voor heel België een standpunt moet bepalen in de Raad Justitie?

Welk standpunt zal het federale België verdedigen tijdens de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken? In welke mate weerspiegelt het Belgische standpunt de Vlaamse opinie?

Wat is dus het Vlaamse standpunt en in welke mate heeft België het Vlaamse standpunt overgenomen? Er zijn eigenlijk twee raadsformaties die zich daarmee bezig houden. De Raad Justitie en Binnenlandse Zaken houdt zich hiermee bezig en komt op 14 april formeel samen. Daarnaast vond

vorige zaterdag een informele Raad van de ministers van Arbeid en Tewerkstelling plaats. Ik veronderstel dat ook daar dit punt op de agenda stond.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, ik zal eerst een algemene, korte inleiding geven en ook terugblikken op wat voorheen al is gebeurd, want we starten in dit dossier zeker niet van nul. Daarna zal ik ingaan op uw concrete vraagpunten.

Ik wil als achtergrondsituering vooreerst wijzen op de Europese bevoegdheden terzake. De Europese Unie heeft reeds met het Verdrag van Amsterdam al bevoegdheden gekregen op het vlak van het migratiebeleid. Het visa-, asiel- en immigratiebeleid, alsook het algemene beleid inzake het vrije verkeer van personen, werden opgenomen in de eerste – communautaire – pijler van het verdrag.

Ook de Europese Grondwet – waarover we binnenkort zullen kunnen discussiëren als die hier ter ratificatie voorligt – heeft het over een gemeenschappelijk immigratiebeleid dat door de Unie moet worden ontwikkeld. De lidstaten behouden echter wel de bevoegdheid om zelf te bepalen hoeveel onderdanen van derde landen tot hun grondgebied worden toegelaten.

Midden januari 2005 heeft de Europese Commissie een groenboek uitgegeven, waarmee wordt gepoogd bij de Europese instellingen, de lidstaten en de civiele samenleving een diepgaand debat op gang te brengen over de noodzaak tot en de toegevoegde waarde van een communautaire aanpak voor de toelating van economische migranten, en de specifieke vorm en voorwaarden van zo’n aanpak.

Volgens de Europese Commissie wordt het debat gedreven door de problematiek van de vergrijzing in Europa en de daarmee samenhangende afname van de actieve bevolking. Daarnaast is er volgens de Commissie een positieve correlatie tussen immigratie en ondernemerschap, en moeten immigranten een rechtszekerder positie krijgen. Ten slotte is een goed geregeld economische migratie volgens de Europese Commissie een efficiënte manier om illegaliteit tegen te gaan. In het

Bourgeois

groenboek stelt de Europese Commissie hieromtrent een aantal vragen aan de lidstaten.

Wat dan de historiek van het Vlaamse en het Belgische standpunt betreft, wil ik er vooreerst op wijzen dat er in België sinds 1 augustus 1974 een migratiestop bestaat. In 2001 werd echter een grootschalige regularisatiecampagne van illegale migranten afgerond door de Belgische regering.

De Vlaamse overheid tracht al geruime tijd immigratieaanvragen van werkgevers af te remmen, aangezien ook Vlaanderen kampt met hoge werkloosheidscijfers en de herscholing van werknemers absolute prioriteit moet genieten. De werkloosheid is zeer hoog, niet het minst bij de tweede en derde generatie migranten.

In de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van november 2004 werd door de federale minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael – een voorstander van een selectieve legale immigratie, bij voorkeur op Europees niveau – als onderdeel van de Belgische uiteenzetting het volgende viervoudige standpunt verkondigd:

België mag de ogen niet sluiten voor de realiteit van de economische migratie. Ze bestaat nu eenmaal, en jammer genoeg veelal illegaal;

in plaats van deze immigratie over te laten aan criminele organisaties, moet ze worden beheerst door de overheid;

verschillende lidstaten nemen reeds hun toevlucht tot gereguleerde migratie, terwijl anderen daar anders over denken. In een Europa zonder binnengrenzen voelt elke lidstaat op dit vlak vroeg of laat de gevolgen van de beslissingen van de andere lidstaten;

het plan waar de Commissie aan werkt moet voorzien in geschikte mechanismen om aan de specifieke noden inzake werkgelegenheid van elke lidstaat tegemoet te komen, in samenwerking met de derde landen en met respect voor de bevoegdheden van de lidstaten.

Eind 2001 werd onder Belgisch EU-voorzitterschap een initiatief van de Commissie op dit vlak door de lidstaten afgekeurd. De Belgische en de

Vlaamse posities, die zeer nauw verweven waren, komen hierop neer:

arbeidsmigratie is slechts een tijdelijke, maar helemaal geen afdoende oplossing voor de spanning op de arbeidsmarkt. In eerste instantie moet de arbeidsreserve worden aangesproken en de werkzaamheidsgraad opgevoerd via trajectbegeleiding, opleiding, flexibele arbeid, het aanmoedigen van geografische mobiliteit, sociale bescherming, gelijke kansen, antidiscriminatie, een inburgerings- en onthaalbeleid, enzovoort;

een overkoepelend en proactief immigratiebeleid van de Europese Unie is nodig, uiteraard gebaseerd op subsidiariteit en efficiëntie, en moet gericht zijn op duurzaamheid en de lange termijn. Een quotasysteem is minder raadzaam. Indicatieve streefcijfers verdienen de voorkeur. Om concurrentieverschillen te vermijden, is een onderscheid tussen de lidstaten niet aan te raden, maar wel kan er een onderscheid worden gemaakt tussen de landen van herkomst;

ook op het niveau van gewesten en gemeenschappen moet een onderscheid worden erkend. Snelle en eenvoudige procedures zijn nodig om rekening te houden met de veranderlijke economische en lokale arbeidsmarkt. We hebben het altijd over de verschillende arbeidsmarkten tussen Vlaanderen en Wallonië. In het licht hiervan is het belangrijk dat we rekening houden met subsidiariteit;

ten slotte moet via bilaterale akkoorden rekening worden gehouden met de belangen van de bevolking in de landen van herkomst.

Ik wil ook iets zeggen over de stand van zaken en de planning aangaande het voorliggende groenboek. Op 18 februari 2005 vond op federaal niveau een eerste vergadering plaats. Aan die vergadering heeft ook Vlaanderen deelgenomen. Tijdens die vergadering werden vragen geformuleerd over het nut van economische migratie als een maatregel om de demografische evolutie te counteren en over de eventuele meerwaarde van communautaire, d.w.z. Europese, actie.

Op 4 maart 2005 heb ik de SERV een advies gevraagd over het groenboek. In de loop van deze week wordt dat advies verwacht. Daarnaast heeft de administratie Buitenlands Beleid op 9 maart een overleg georganiseerd met de verschillende

Bourgeois

vakadministraties om het groenboek grondig door te nemen.

Op 23 maart 2005 kwam op Vlaams niveau een interkabinettenwerkgroep bijeen die zich over het groenboek heeft gebogen en een bijdrage heeft geleverd aan de Belgische antwoorden op de vragenlijst van de Europese Commissie. De Vlaamse bijdrage is gebaseerd op het genoemde ambtelijke overleg, op een insteek van de administratie Werkgelegenheid en op het Vlaamse standpunt van 2001. Er is hierover qualitate qua momenteel echter nog geen door de Vlaamse Regering formeel goedgekeurd standpunt.

Op 24 maart vond een tweede overleg op federaal niveau plaats, waarop mijn kabinet de Vlaamse insteek heeft meegedeeld. Vlaanderen kan zich grotendeels in het Belgische standpunt inschrijven, maar heeft er tijdens de vergadering op gewezen dat er niet alleen rekening moet worden gehouden met de situatie op de nationale Belgische arbeidsmarkt, maar tevens met die op de regionale arbeidsmarkten.

Dat is, in algemene lijnen, de huidige stand van zaken. Ik ga nu even dieper in op de details van de vraagstelling van de voorzitter. Ik heb reeds een en ander meegedeeld over de actie die werd ondernomen en over de standpunten die totnogtoe werden ingenomen. Na de kennisname van het groenboek heb ik als Vlaams minister van Buitenlands Beleid de interne consultatieprocedure opgestart die gebruikelijk is bij dit soort van Europese bevragingen. Ik heb, zoals gezegd, ook aan de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen gevraagd om over deze materie advies uit te brengen.

Zoals u terecht opmerkt, heeft het Luxemburgse voorzitterschap van de Europese Unie reeds een oriënterend debat over dit groenboek geagendeerd op de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 24 februari 2005. Zoals gewoonlijk werd de voorbereiding van de raad gecoördineerd door de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken. Op de coördinatievergadering van de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken van 18 februari jongstleden, waarop ook Vlaanderen was vertegenwoordigd, werden een aantal elementen van

antwoord meegegeven aan het kabinet van de federale minister van Binnenlandse Zaken, dat de Belgische interventie voor het deel Binnenlandse Aangelegenheden van de raad heeft voorbereid.

Het Belgische betoog in dit oriënterende debat bevat de volgende elementen. Ten eerste, de verwelkoming van het debat op Europees vlak met de mededeling dat in België de interne besprekingen aan de gang zijn. Ten tweede, het feit dat twee vragen preliminair dienen te worden beantwoord: is er nood aan economische migratie en zo ja, welke graad van harmonisatie op Europees vlak is er nodig? Dit sluit aan bij de fundamentele vraag die mevrouw Smet daarnet heeft geformuleerd. Ten derde, de vaststelling dat diverse wegen kunnen worden bewandeld om deze vragen te beantwoorden; de nood aan wetenschappelijke studies om na te gaan of de Unie al dan niet behoefte heeft aan arbeidskrachten om een oplossing te bieden voor het demografische deficit; de oproep om een brede en doorgedreven bevraging van de maatschappij te houden met inbegrip van de sociale partners; het niet overlaten van de economische migratie aan mensenhandelaars die zich bewegen op een parallelle arbeidsmarkt waarop erbarmelijke arbeidsomstandigheden voorkomen; de samenwerking bij legale migratie met de landen van oorsprong en het vermijden van brain-drain; de wenselijkheid van een soepele benadering die rekening houdt met de bevoegdheden van de lidstaten; het rekening houden met de recente en toekomstige uitbreiding van de Unie.

Met het oog op de proceduredeadline van 15 april 2005, die naar mijn aanvoelen en gelet op de omvang van het debat heel vroeg komt (een mening die overigens ook in andere lidstaten wordt gedeeld), werd op basis van de discussies tijdens de genoemde coördinatievergadering door de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken een eerste ontwerp van reactie op het groenboek opgesteld. Ondertussen waren ook de eerste resultaten bekend van de interne Vlaamse bevraging. Die bouwden in zekere mate voort op het initiële Vlaamse standpunt in deze materie dat dateert van 2001, toen een eerste voorstel van richtlijn van de Europese Commissie in verband met economische migratie door de Raad werd afgewezen. Een Vlaamse interkabinettenwerkgroep leerde alvast dat de standpunten van de voornaamste betrokkenen binnen de Vlaamse overheid in het

Bourgeois

verlengde lagen van de hoofdlijnen van het eerste tekstvoorstel van Buitenlandse Zaken. De Vlaamse opmerkingen en tekstaanpassingen die toch werden geformuleerd, werden bezorgd in de volgende federale coördinatievergadering van 24 maart jongsleden. Ze werden reeds doorgevoerd in het tweede ontwerp van Belgisch standpunt zoals dit de komende dagen verder zal worden besproken op federaal niveau. Ook het advies van de SERV dat onlangs werd ontvangen, zal in de verdere discussies worden gebruikt. Vlaanderen zal voldoende gemandateerde ambtenaren blijven afvaardigen naar de federale coördinatievergaderingen.

Het is tot nu toe allemaal iets minder formeel verlopen. Er is ook nog geen kans geweest om als Vlaamse Regering alsdusdanig hierover een standpunt in te nemen, alhoewel de zaak op ambtelijk niveau werd aangekaart evenals via de SERV en ook interkabinettair werd doorgepraat. De timing en het feit dat het initiatief van de Europese Commissie pas dateert van midden januari, maakt het allemaal een beetje moeilijk. Het betreft daarenboven een kwestie waarbij we niet over één nacht ijs willen gaan. Naar ons aanvoelen mag niet vanuit de buik worden gesproken, maar is er nood aan wetenschappelijk onderzoek. We moeten bestuderen waaraan de economische migratie eventueel een oplossing kan bieden en we moeten onderzoeken of het blijvende oplossingen betreft. We moeten rekening houden met de diversiteit van de landen en in ons geval zeker ook van de deelstaten. Het is immers duidelijk dat Vlaanderen over een heel andere arbeidsmarkt beschikt dan Wallonië. Die situatie zal zich ook elders in Europa voordoen. We gaan ervan uit dat het goed is dat er een zekere mate van Europese aanpak en coördinatie zijn, zeker voor wat het aanpakken van de illegaliteit betreft. Op dat vlak kan er ongetwijfeld een meerwaarde zijn.

Maar we wensen het debat ook open te trekken tot meer dan de problematiek van de vergrijzing op korte termijn alleen. We wensen een debat over de hele arbeidsmarkt, inclusief de loopbaanproblematiek, de flexibiliteit en dergelijke. In het licht van Lissabon is dat een even dwingende opgave. We gaan ervan uit dat het een dwingende taak is voor de overheid om te zorgen voor de activering

van degenen die bij ons nog niet aan bod komen. In veel gevallen gaat het om migranten of kinderen van migranten. Deze activering van de eigen bevolking gebeurt niet vanuit een afsluitingsredenering, maar vanuit de redenering dat we moeten zorgen voor een zo hoog mogelijke activiteitsgraad. We hebben ons daar trouwens toe geëngageerd in het licht van de Lissabon-afspraken. Jammer genoeg zijn we, ook in Vlaanderen, nog steeds ver verwijderd van de 70 percent-doelstelling.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Het is goed dat de Belgische en Vlaamse Regering positief staan tegenover het document van de Europese Commissie. De regeringen hebben natuurlijk een aantal bedenkingen, maar ten gronde schrijft men zich toch in in het debat, wat een goede zaak is.

Er werd overigens al vaker geprobeerd om dit debat te voeren. Nu werd op Europees vlak opnieuw het initiatief genomen omdat Spanje op een bepaald moment eigenstandig 1 miljoen mensen heeft geregulariseerd. In Frankrijk en Duitsland was men behoorlijk verbolgen over het feit dat men daarover niet vooraf geconsulteerd was, terwijl men ook vreesde dat er door die massale regularisatie een "overflow" naar de andere lidstaten van de Europese Unie kon komen. Dit gegeven vormde de start van dit hernieuwde Europese debat. Daarvoor waren diverse lidstaten niet gewonnen voor het bespreken van deze problematiek op Europees niveau.

We zitten verder momenteel ook nog steeds met een migratiestop vanuit de voormalige Oostbloklanden die recent tot de EU zijn toegetreten. Het is een stop die voor twee jaar geldt. Volgend jaar moet na een evaluatie worden beslist of die stop zal worden verlengd. Het is daarbij maar de vraag of we voldoende valabele gronden zullen vinden om die stop te mogen verlengen van Europa. We zullen onze beslissing in elk geval goed moeten verantwoorden. Er is in die landen nog steeds een groot potentieel aan werkzoekende mensen. Het gaat niet om derde landen, maar om Europese landen waar de werkloosheid zeer groot is. We hebben nog steeds mensen nodig, niet alleen geschoolden, maar ook ongeschoolden. Belgen willen immers gewoon een aantal jobs niet meer doen. In de voormalige Oostbloklanden is er ook nog een grote reserve, in de mate dat die landen zich trager dan voorzien ontwikkelen.

Smet

Ik dank u voor het antwoord. Het is goed dat de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement zich ook bezinnen over deze zaak.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.14 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

